

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

Πασπαράκης Εμμανουήλ
Ειδικευόμενος Ψυχιατρικής

Ηράκλειο, 05/02/2015

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

1) ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ:

- **Ημερ/νία εισόδου:** 23/11/2014
- **Όνομ/μο:** Β.Ι.
- **Α.Μ.:** 210009XXXX
- **Οικ. Κατάσταση:** Παντρεμένος, πατέρας δύο τέκνων (τα τέκνα του είναι άρρενες)
- **Ηλικία:** 59 ετών
- **Διεύθυνση:** Νομός Ηρακλείου
- **Σπουδές:** -
- **Επάγγελμα:** Αγρότης
- **Σημείωση:**
 - Ακούσια νοσηλεία. Εισαγγελική παραγγελία, την οποία αιτήθηκε η υπεύθυνη κοινωνική λειτουργός της περιοχής στην οποία διαμένει ο ασθενής.
 - Π.Α.Γ.Ν.Η.: Εισαγωγή στο Τμήμα Οξέων Περιστατικών. Ο ασθενής εξετάσθηκε, εκ πρώτης, στο Βενιζέλειο Γενικό Νοσοκομείο-Πανάνειο, από τον Εφημερεύοντα Ψυχίατρο κύριο Μηλιώτη και στη συνέχεια μεταφέρθηκε στην Ψυχιατρική κλινική υπό τη συνοδεία δύο αστυνομικών.

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

2) ΛΟΓΟΙ ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗΣ (Κύριο Σύμπτωμα):

- Ο ασθενής, ο οποίος δεν παρουσίαζε κατά το παρελθόν-τουλάχιστον κατά τρόπο έκδηλο ή συστηματικό- κάποια ψυχική νόσο, εμφανίζει, κατά το τελευταίο έτος και μετά την απώλεια της μητέρας του, **ψυχωσική συμπτωματολογία**.
- **Πιο συγκεκριμένα:**
- Ο ασθενής εμφάνιζε:
 1. **Οπτικές ψευδαισθήσεις** (στις αντιληπτικές εικόνες, κατά την επαγρύπνηση, υπεισέρχονταν νοητικές εικόνες νεκρών συγγενών του, καθώς και οντοτήτων- άγιοι, άγγελοι- ή καταστασεων- παράδεισος, κόλαση-με περιεχόμενο σχετικό με την Ορθόδοξη Χριστιανική πίστη).
 2. **Ευερεθιστότητα και επιθετική συμπεριφορά** (σε λεκτικό επίπεδο), απέναντι στους γιούς του (Νικόλαο, ο οποίος εμφανίζει νοητική αναπηρία και Γεώργιο) και σε συγχωριανούς (συχνά προκαλεί και εμπλέκεται σε διαπληκτισμούς).

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

2) ΛΟΓΟΙ ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΗΣ (Κύριο Σύμπτωμα):

- Ο ασθενής, ο οποίος δεν παρουσίαζε κατά το παρελθόν- τουλάχιστον κατά τρόπο έκδηλο ή συστηματικό- κάποια ψυχική νόσο, εμφανίζει, κατά το τελευταίο έτος και μετά την απώλεια της μητέρας του, **ψυχωσική συμπτωματολογία**.
- Ως **στρεσογόνος/εκκλυτικός παράγοντας** κρίνεται (από αναφορές της συζύγου και του γιου του Γεωργίου) **η απώλεια της μητέρας του**, προ έτους, με την οποία ο ασθενής φαίνεται να είχε δομήσει μία στενή σχέση την οποία διατηρούσε διαχρονικά, έως την περίοδο της απώλειάς της.

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

3) ΠΑΡΟΥΣΑ ΝΟΣΟΣ:

- Η παρούσα αποτελεί την πρώτη νοσηλεία του ασθενούς σε Ψυχιατρική Κλινική.
- Η συμπτωματολογία του χαρακτηριζόταν, κυρίως, από **οπτικές ψευδαισθήσεις, ευερεθιστότητα και λεκτική επιθετικότητα.**

4) ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟ ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ:

- Η έναρξη της νόσου (εκδήλωση συμπτωματολογίας) αναφέρεται περίπου προ έτους (?).

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

5) ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ:

- Βάσει των αναφορών του ασθενούς, **η μητέρα του**, κατά τη διάρκεια της ζωής της, **βίωνε**, συχνά, **την εμπειρία των οπτικών ψευδαισθήσεων**, οι οποίες, κατ' αναλογία με τον ίδιο είχαν περιεχόμενο σχετικό με την Ορθόδοξη Χριστιανική πίστη.
- Ο **γιος του ασθενούς**, Β.Ν., λαμβάνει αναπηρική σύνταξη ΟΓΑ, εξαιτίας **νοητικής υστέρησης**.
- **Συμπέρασμα**: Πιθανή η “εαυλωτότητα” εξαιτίας γονιδιακού υποστρώματος

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

6) ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ:

- Ο ασθενής είναι **παντρεμένος, πατέρας δύο τέκνων.**
- Ασχολείται με τις **αγροτικές εργασίες.**
- Η οικογένεια του ασθενούς, απασχολεί, κατά καιρούς, τους κατοίκους του χωριού διαμονής, εξαιτίας των ακόλουθων χαρακτηριστικών:
 1. Η οικεία της οικογένειας χαρακτηρίζεται από **έλλειψη στοιχειώδους καθαριότητας**. Η **ατομική υγιεινή** των μελών της οικογένειας, επίσης, **είναι προβληματική**. Παρά τις προσπάθειες ένταξης της οικογένειας σε εβδομαδιαίο πρόγραμμα παρακολούθησης και βοήθειας από τη Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας, **τα μέλη της οικογένειας** δε συνεργάζονται και **αρνούνται συστηματικά να βελτιώσουν το βιοτικό τους επίπεδο**. Λόγω έλλειψης συνεργασίας οι κοινωνικές υπηρεσίες έχουν περιοριστεί στην παροχή τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης από το άτυπο Κοινωνικό Παντοπωλείο το οποίο διατηρείται στην περιοχή.
- **Ποινικό μητρώο:** Ουδέν

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

7) ΙΑΤΡΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ:

- Ο ασθενής πάσχει από **Χ.Α.Π.**
- Από τις εργαστηριακές εξετάσεις, κατά την εισαγωγή του, προέκυψε **υπερλιπιδαιμία:**
 1. Χοληστερίνη ολική: 324 mg/dl,
 2. LDL χοληστερίνη: 202 mg/dl,
 3. Τριγλυκερίδια: 328 mg/dl
- Δεν προσδιορίζονται αλλεργίες σε φάρμακα.
- **8) ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ:** -

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

- **9) ΕΞΕΤΑΣΗ ΝΟΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (MENTAL STATUS EXAMINATION):**
- Ο ασθενής, κατά τη διάρκεια της εξέτασης, ήταν **συνεργάσιμος**, όμως, παράλληλα με τη στάση του αυτή, βρισκόταν σε σχετική **ψυχοκινητική ανησυχία** (το σώμα του βρισκόταν σε συνεχή κίνηση).
- **Εμφάνιση** μη επιμελημένη.
- **Λόγος** βραδύς, με πενικρό περιεχόμενο.
- **Γνωσιακές λειτουργίες** (μνήμη, μνήμη εργασίας, εστίαση προσοχής, συλλογιστική σκέψη), με εμφανές το χαμηλό επίπεδο αποδοτικότητας.
- Επίπεδο και απρόσφορο **συναίσθημα**.
- Ήταν διακριτό, από μία πρώτη, αδρή, εκτίμηση το οριακό **επίπεδο νοημοσύνης**.
- Δεν διακρινόταν **αυτοκτονικός ιδεασμός**.

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

9) ΕΞΕΤΑΣΗ ΝΟΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (MENTAL STATUS EXAMINATION):

- Βάσει των αναφορών του ασθενούς ο ίδιος, κατά το τελευταίο έτος, βιώνει την εμπειρία των **οπτικών ψευδαισθήσεων** τις οποίες επεξεργάζεται **παραληρηματικά**.
- **Φαινομενολογική προσέγγιση:**
Ο ασθενής αναφέρει χαρακτηριστικά: *“Μετά το θάνατο της μητέρας μου, βλέπω αγγέλους, βλέπω τον Άγιο Γεώργιο. Βλέπω, επίσης, τον παράδεισο και είναι ωραία. Έχει λουλούδια. Η μητέρα μου είναι εκεί. Έχω δει και την άλλη μεριά, όμως, εκεί έχουν παράξενα μάτια”*.

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

- **9) ΕΞΕΤΑΣΗ ΝΟΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (MENTAL STATUS EXAMINATION):**

- **Παρατήρηση:**

- Εδόθη η εξήγηση στον ασθενή ότι κατά την παραμονή του στην κλινική θα χορηγηθούν φάρμακα, καθώς εκτιμάται ότι χρειάζεται βοήθεια.

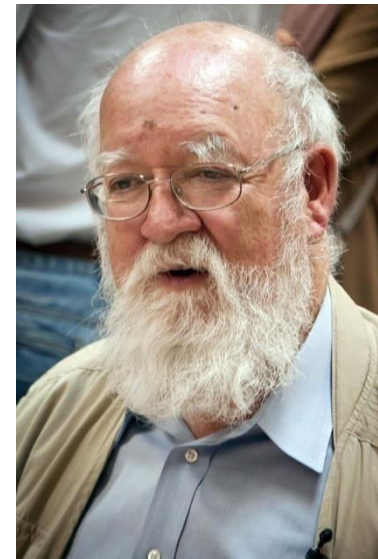
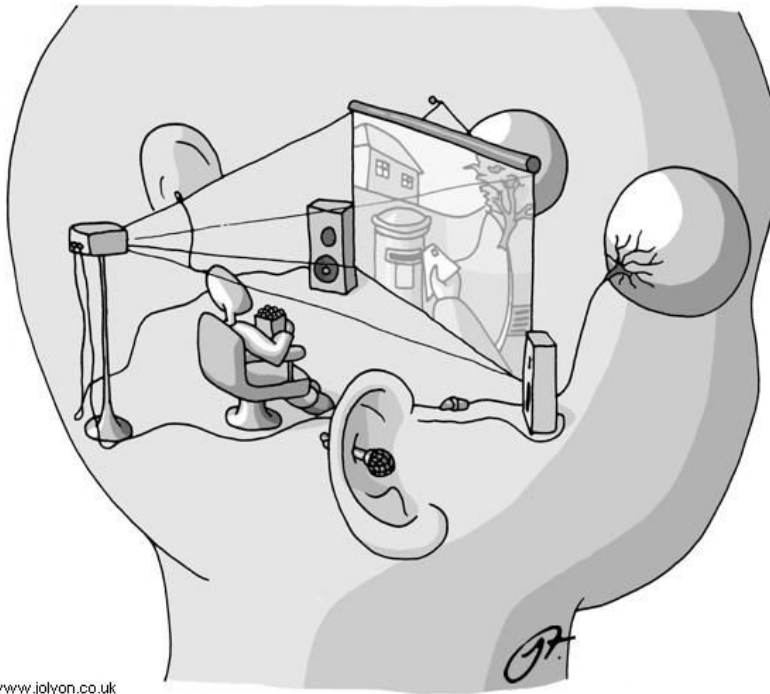
- Η ερώτησή του ήταν εξής: “Με τα φάρμακα, θα χαλάσει η εικόνα;”.

- Ακολούθησε η εξής **ερώτηση** προς τον ασθενή:

“Οι εικόνες που βλέπετε, οι οποίες περιλαμβάνουν τη μητέρα σας, τους Αγίους ή τον παράδεισο σας, προκαλούν ευχαρίστηση;”

Ο ίδιος απάντησε θετικά.

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

Daniel Dennett

"**Cartesian theater**" is a derisive term coined by philosopher and cognitive scientist [Daniel Dennett](#)

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

10) ΔΙΑΓΝΩΣΗ (Υπόθεση):

A)

1. Ψυχωσική συνδρομή μη προσδιοριζόμενη αλλιώς

B) Διαφοροδιάγνωση:

1. Οργανικό ψυχωσύνδρομο
2. Καταθλιπτική συνδρομή με ψυχωσικά συμπτώματα
3. Σχιζοφρένεια παρανοειδούς τύπου (όψιμη εκδήλωση)

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

11) ΟΔΗΓΙΕΣ (23/11/2014):

- 1) Ο ασθενής εισήχθη στο Τμήμα Οξέων Περιστατικών.
- 2) Διεξήχθησαν εργαστηριακές εξετάσεις (μετά την εισαγωγή του στο Π.Α.Γ.Ν.Η),
- 3) **Φαρμακευτική αγωγή:**
- a) Tb **Haloperidol** 5mg, S: 1-0-1, για την αντιμετώπιση των ψυχωσικών συμπτωμάτων.
- b) Tb Biperiden 4mg, S:1-0-0

- **Επιπλέον οδηγίες:**
- c) Επί άγχους/ανησυχίας: tb Tavor 1mg
- d) Επί αϋπνίας tb quetiapine 50 mg
- e) Επί διέγερσης πρωτόκολλο
- 4) Εστάλη παραπεμπτικό για τη διεξαγωγή CT εγκεφάλου
- 5) Εστάλησαν εξετάσεις για τα επίπεδα ινωδογόνου και ομοκυστεΐνης.

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

○ **Πορεία νόσου (24/11/2014):**

1. Διεξήχθη MMSE, με απόδοση: 16/30

2. **Οδηγία Επιμελητού Ψυχιάτρου:**

Παύση της φαρμακευτικής αγωγής και παρατήρηση της κλινικής εικόνας.

○ **Πορεία νόσου (25/11/2014):**

1. Από την κλινική εξέταση: **Σκέψη παραληρηματική** (σε συσχέτιση με τις οπτικές ψευδαισθήσεις), που προκαλεί **ευφορία**. Ο ασθενής πιστεύει ότι η μητέρα του “κάνει κουμάντο” στον Παράδεισο και του “στέλνει Αγίους για να τον προσέχουν”.

2. **Εναισθησία:** Μηδενική

3. **Οδηγία Επιμελητού Ψυχιάτρου:**

Επανεναρξη φαρμακευτικής αγωγής, κατά το σχήμα εισόδου

(**Υπόθεση διάγνωσης:** Ψυχωσική δ/χή σε έδαφος νοητικής υστέρησης).

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

- **Πορεία νόσου (26/11/2014):**

Σταδιακή υποχώρηση των οπτικών ψευδαισθήσεων

Οδηγία Επιμελητού Ψυχιάτρου:

Μεταφορά στο Τμήμα Βραχείας Νοσηλείας

- **Πορεία νόσου (27/11/2014):**

Ο ασθενής αρνείται ψυχωσική συμπτωματολογία.

Παρουσιάζει αυξημένη αρτηριακή πίεση (προσετέθη φ.α.)

- **Πορεία νόσου (01/12/2014):**

Ο ασθενής δεν εμφανίζει πλέον οπτικές ψευδαισθήσεις.

- **Πορεία νόσου (04/12/2014):**

Απόδοση εξιτηρίου

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

- **Σύνοψη πορείας νόσου:**
- **Βελτίωση** της κλινικής εικόνας. Ο ασθενής ετέθη υπό αγωγή με **αλοπεριδόλη**. Πολύ σύντομα **οι οπτικές ψευδαισθήσεις υποχώρησαν**, ο ασθενής ήταν ήρεμος και συνεργάσιμος, ενώ ο ύπνος του παρουσίασε σημαντική βελτίωση, κατά τις αναφορές του. **Η εξάλειψη των οπτικών ψευδαισθήσεων δεν τον επηρέασε αρνητικά, σε συναισθηματικό επίπεδο.** Από τις εργαστηριακές εξετάσεις προκύπτει **υπερλιπιδαιμία** (χοληστερίνη ολική: 324 mg/dl, LDL χοληστερίνη: 202 mg/dl, τριγλυκερίδια: 328 mg/dl). Παρατηρήθηκαν, επίσης, συχνά, τιμές αρτηριακής πίεσης στα επίπεδα (μεγαλύτερο ή ίσο) 150/100mmHg. **Ο ασθενής υπεβλήθη σε Αξονική τομογραφία εγκεφάλου από την οποία δεν προέκυψαν παθολογικά ευρήματα.**

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

- **Διάγνωση εξόδου(04/12/2015):**
Ψυχωσική συνδρομή μη
προσδιοριζόμενη αλλιώς επί εδάφους
οριακής νοημοσύνης.

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

- **Οδηγίες εξόδου:**

- Φαρμακευτική αγωγή:

- 1) Tb **Haloperidol** 5mg, S:1-0-1

- 2) Tb Biperiden 4mg, S:1-0-0

- Φαρμακευτική αγωγή για τον παθολογικό τομέα:

- 1) Tb Atorvastatin Calcium 10mg, S:0-0-1

- 2) Tb Ραμιπριλάτη 2,5mg, S:1-0-0

- Προγραμματισμένο ραντεβού με τον υπεύθυνο για τον ασθενή
Επιμελητή Ψυχίατρο στις 16-12-2014 στις 1:00 μ.μ.

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

- **Ανθρωπολογική προσέγγιση/Εθνογραφικές μελέτες:**
- **Η έρευνα στον τομέα της ανθρωπολογίας, καθώς και στον τομέα εθνογραφίας,** αποδεικνύει ότι υπάρχουν τρία διαφορετικά μοντέλα εμφάνισης (patterns) των ψευδαισθήσεων:
 - i) **Πρώτο pattern:** Εμπειρίες στις οποίες οι ψευδαισθήσεις είναι σπάνιες, βραχείας διάρκειας και μη αγχογόνες.
 - ii) **Δεύτερο pattern:** Εμπειρίες στις οποίες οι ψευδαισθήσεις είναι συχνές, επικρατούσες στην καθημερινότητα του ατόμου και εντόνως στρεσογόνες.
 - iii) **Τρίτο pattern:** Εμπειρίες στις οποίες οι ψευδαισθήσεις είναι συχνές, αλλά μη αγχογόνες.
- **Οι ψευδαισθήσεις διαμορφώνονται, μέσω της μάθησης,** αναλόγως της κοινωνίας στην οποία αναπτύσσονται τα άτομα.¹

¹Frank Larøi, Tanya Marie Luhrmann, Vaughan Bell, William A. Christian Jr, Smita Deshpande, Charles Fernyhough, Janis Jenkins, and Angela Woods, ***Culture and Hallucinations: Overview and Future Directions***, 2014, ***Schizophrenia Bulletin*** vol. 40 suppl. no. 4 pp. S213–S220.

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

- **Συμπεράσματα:**

Ψευδαισθησιακού τύπου συμπτωματολογία (οπτικές ψευδαισθήσεις), επί εδάφους *οριακής νοημοσύνης και ελλειμματικής ικανότητας*

i) σε επίπεδο *γνωσιακών λειτουργιών* και

ii) *συναισθήματος*

Δεδομένης της συναισθηματικής φόρτισης, ο ασθενής, εξαιτίας του πένθους του -απώλεια της μητέρας- παρουσιάζει συμπτωματολογία συσχετιζόμενη με το ευάλωτο νευροβιολογικό υπόβαθρο που φέρει, με τον αυτοβιογραφικό εαυτό του (**σχέση με τη μητέρα του**) και τις μεταβολές του, με τα στοιχεία της τοπικής κουλτούρας και των ερεθισμάτων που δέχεται από το περιβάλλον του (Νευροβιολογικός-Νευροψυχολογικός μηχανισμός).

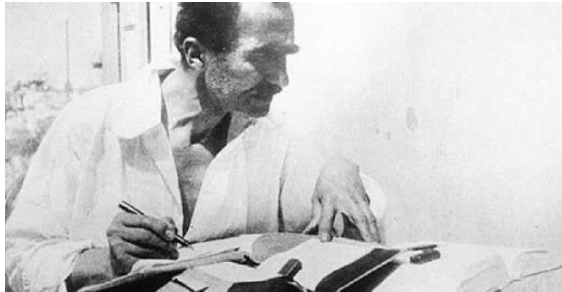
Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

- **Συμπεράσματα:**

Ουδείς μπορεί να επιβεβαιώσει ότι, κατά το παρελθόν, ο ασθενής, υπό μελέτη, δεν παρουσίαζε ψευδαισθησιακού τύπου συμπεριφορά. Ενδεχομένως, να είχε βιώσει ανάλογες νοητικές εμπειρίες, οι οποίες, παρουσίασαν αυξημένη ένταση και συχνότητα έπειτα από την εμφάνιση του αναφερόμενου στρεσογόνου παράγοντα.

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

○ Έμμεσος ρεαλισμός:

**Ασκητική,
Salvadores Dei**

*“Ήσυχια, καθαρὰ, κοιτάζω τον κόσμο και λέω: Όλα τούτα που
θωρώ, γρικώ, γεύουμαι, οσφραίνουμαι κι αγγίζω είναι
πλάσματα του νου μου. Ο ήλιος ανεβαίνει, κατεβαίνει μέσα
στο κρανίο μου. Στο ένα μελίγγι μου ανατέλνει ο ήλιος, στο
άλλο βασιλεύει ο ήλιος. Τ' άστρα λάμπουν μέσα στο μυαλό
μου, οι Ιδέες, οι άνθρωποι και τα ζώα βόσκουν μέσα στο
λιγόχρονο κεφάλι μου, τραγούδια και κλάματα γιομώνουν τα
σπρουφιχτιά κοχύλια των αυτιών μου και τρικυμίζουν μια
στιγμή του αγέρα. Σβήνει το μυαλό μου, κι όλα, ουρανός και
γης, αφανίζονται.”*

Παρουσίαση Κλινικού περιστατικού

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας